

zaaknummer 2010T073

Datum beslissing: 23 februari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C. de Jongh, advocaat te Roelofarendsveen,

tegen:

[voornaam] (achternaam onbekend),
geboren rond [jaar] (exacte geboortedatum is niet bekend),
adres: onbekend (aangeklaagde is tot op heden onvindbaar),
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Op 16 april 2010 heeft klager bij het toenmalige Hulp en Recht een melding gedaan van seksueel misbruik gepleegd door de heer [voornaam], vermoedelijk koster van de Parochie in [plaats], en heeft klager gemeld dat hij tegen hem een klacht wenst in te dienen.

In augustus 2013 is overgegaan tot sluiting van het dossier. Klager bleek geen contact te hebben opgenomen met de aan hem toegewezen juridisch adviseur en hij reageerde niet meer op de door de griffie van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK gestelde vraag of hij zijn klacht wilde voortzetten.

Bij e-mailbericht d.d. 26 november 2014 heeft klager de griffie laten weten dat hij zijn klacht toch wenst door te zetten. De griffie heeft klager hierop laten weten dat zijn klaagschrift uiterlijk 31 juli 2015 bij de griffie van de Klachtencommissie moet zijn ingediend.

Op 2 december 2014 heeft de griffie een e-mailbericht ontvangen van [naam], hulpbisschop en vicaris-generaal van het Aartsbisdom Utrecht.

Op 23 januari 2015 is bij de griffie een brief met bijlagen ingekomen van [naam] voornoemd, waarin wordt meegedeeld dat de identiteit van de aangeklaagde [voornaam] niet kan worden achterhaald.

Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 juni 2015.

Op 22 augustus 2015 heeft de griffie een e-mailbericht met bijlagen ontvangen van [naam].

Op 4 september 2015 is een brief binnengekomen van de juridisch adviseur van klager mr. C. de Jongh.

Op 22 oktober 2015 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], hoofd bureau officiaalaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 10 december 2015 heeft vervolgens te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd vergezeld door zijn begeleider de heer [naam] en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Jongh. Namens het Aartsbisdom Utrecht is verschenen [hoofd bureau officiaalaat] voornoemd.

Na de zitting is besloten de verdere behandeling van de zaak aan te houden. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld nadere informatie te verkrijgen omtrent aangeklaagde en bovendien - wat klager betreft - nadere informatie bij zijn pleegouders over zijn kerkbezoek omstreeks 1975/1976. Door de griffie is aan partijen een afschrift van het opgemaakte proces-verbaal toegezonden.

Bij de griffie is een brief d.d. 6 januari 2016, met bijlagen, van [hoofd bureau officiaalaat] binnengekomen.

Op 13 januari 2016 heeft de griffie een e-mailbericht ontvangen van de juridisch adviseur van klager, mr. De Jongh.

Op 4 februari 2016 is nog een e-mailbericht ontvangen van mr. De Jongh, met als bijlage een aanvullende verklaring van klager.

Op 5 februari 2016 heeft de griffie van [hoofd bureau officiaalaat] via een e-mailbericht een reactie ontvangen op de aanvullende verklaring van klager.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Toen klager negen jaar oud was, werd hij om voor hem onbekende redenen in een pleeggezin geplaatst met vier kinderen. Zijn pleegouders waren een tante en oom van klager. Klager vond hen niet vriendelijk. Vrijwel direct nadat klager in het pleeggezin was geplaatst, werd hij seksueel misbruikt door de 16-jarige zoon. Klager was er ongelukkig en ontwikkelde ongewenst gedrag. Hij kwam in aanraking met politie en justitie.

Op basis van het klaagschrift luidt de klacht als volgt.

Met een stel vrienden ging klager regelmatig naar het zwembad. Tijdens de zomervakantie in 1975 maakte klager in het zwembad op toevallige wijze kennis met aangeklaagde. Klager voelde zich direct tot hem aangetrokken, omdat het leek alsof aangeklaagde hem begreep. Al direct na de eerste kennismaking sloeg aangeklaagde zijn armen om klager heen. Klager genoot van de aandacht van aangeklaagde en voelde zich uitverkoren.

Aangeklaagde liep na het zwembad met klager mee richting zijn huis. Aangeklaagde heeft klager toen binnengelokt naar de katholieke school aan de [straat] achter de katholieke [kerk] te [plaats]. Klager vermoedt dat aangeklaagde daar conciërge was, want hij had een sleutel van de school. Klager werd meegelokt naar de kelder van de school. Er lag een matras op de

grond. Klager is daar door aangeklaagde misbruikt. Anderhalve week later gebeurde hetzelfde weer.

Klager is zowel in de zomer van 1975 als in de zomer van 1976 door aangeklaagde misbruikt. Het gebeurde altijd in de zomer, omdat klager dan in het zwembad was. Klager is aangeklaagde één keer in de winter in de stad tegengekomen en toen is het ook gebeurd. Klager schat dat hij ongeveer 10 keer is misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde heeft ook getracht om klager van achteren te penetreren, maar dat is hem niet gelukt.

Toen klager 16 jaar oud was, is hij weggelopen bij het pleeggezin. Hij werd daarna weer teruggeplaatst in het klooster bij de zusters Franciscanessen en daarmee eindigde het misbruik.

Klager heeft aangeklaagde één keer, in 1980, in de [kerk] gezien, toen hij daar hosties uitdeelde. Klager vermoedt daarom dat aangeklaagde deel uitmaakte van de katholieke kerk. Klager vermoedt dat aangeklaagde koster was.

Ter zitting heeft klager - in afwijking van het klaagschrift - verklaard, dat hij alleen zomers (en niet in de winter) is misbruikt en heeft hij voorts verklaard zoals hierna is vermeld in 4.2 alinea 2.

2.2 In 1996 zag klager een programma op televisie waarin het seksueel misbruik binnen de katholieke kerk aan de orde werd gesteld. Klager heeft toen besloten om bij de politie aangifte te doen van het misbruik door aangeklaagde. Klager heeft zijn aangifte overgelegd en verwijst naar de inhoud. Klager heeft ook een brief geschreven aan aangeklaagde. Deze brief is door de politie bij aangeklaagde bezorgd.

Klager heeft verschillende banen gehad. Klager kwam in aanraking met jongeren die ook seksueel misbruikt waren. Dit heeft zoveel bij hem losgemaakt, dat hij psychotisch werd en in het psychiatrische circuit terecht kwam. Sinds 1992 is klager volledig arbeidsongeschikt. Hij lijdt aan meerdere psychiatrische stoornissen en kampt met verslavingsproblematiek.

In 2009 is klager een eigen opvangtehuis voor jongeren begonnen. In die periode heeft hij een jongere misbruikt, waarvoor hij is vervolgd. Er is in die periode een psychiatrisch onderzoek pro justitia uitgevoerd.

Klager meent dat hij door het seksueel misbruik zijn eigen seksuele identiteit niet heeft kunnen ontwikkelen. Het seksueel misbruik heeft hem belemmerd in zijn emotionele seksuele en maatschappelijke ontwikkeling. Klager heeft moeite met intimiteit.

2.3 Het doel van de klachtprocedure is erkenning voor hetgeen klager is overkomen. Hij hoopt daarmee een (kleine) stap te kunnen zetten om het leed draaglijker te maken. Ook wenst klager genoegdoening voor hetgeen hem is overkomen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is onvindbaar en kan geen weerwoord geven. Namens de hulpbisschop van het Aartsbisdom Utrecht, [naam], heeft [hoofd bureau officialaat] in zijn reactie (d.d. 21 oktober 2015) op het klaagschrift en op de brief van 3 september 2015 van de juridisch adviseur gesteld dat blijkens het klaagschrift de relatie tussen klager en aangeklaagde een toevallige was. Het ging hier klaarblijkelijk om een contact dat in een zwembad is ontstaan, buiten enige

kerkelijke context. De link tussen het door klager omschreven seksuele misbruik en een kerkelijke context ziet klager allereerst in zijn vermoeden dat aangeklaagde koster was van de [kerk] te [plaats], in de mogelijkheid dat aangeklaagde conciërge van de rooms-katholieke [school] was en in het gegeven dat het door klager omschreven misbruik in de kelder van deze school plaatsvond.

Echter, uit het ingestelde onderzoek is naar voren gekomen dat niet aangeklaagde, maar de heer [naam], destijds in loondienst van de [kerk] te [plaats], als koster en tevens parttime conciërge van de [school] werkzaam was, en dat aangeklaagde ook geen vrijwilliger van de [kerk] was. Wel liep aangeklaagde soms mee met c.q. deed hij soms klusjes voor de heer [naam].

[Hoofd bureau officialaat] verwijst naar artikel 1.1 van de Procedure. Aangezien aangeklaagde noch als koster, noch als conciërge, noch als vrijwilliger met de [kerk] verbonden was, is de procedure derhalve niet op hem van toepassing. Maar zelfs als aangeklaagde als vrijwilliger aangemerkt zou worden - hetgeen volgens het Aartsbisdom Utrecht niet het geval is -, bepaalt artikel 1.2 van de Procedure bovendien dat de procedure alleen van toepassing is voor zover het seksueel misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van een kerkelijke functie.

Aangezien de relatie tussen klager en aangeklaagde in een zwembad is ontstaan en een toevallige relatie was, en deze relatie niet als een kerkelijke en/of pastorale afhankelijkheidsrelatie gekarakteriseerd kan worden, en het door klager omschreven seksuele misbruik niet is gepleegd tijdens de vervulling van een kerkelijke en/of pastorale functie, is de procedure derhalve ook om deze reden niet van toepassing.

Kortom, aangeklaagde kan derhalve niet als een kerkelijk functionaris die tijdens de vervulling van zijn functie seksueel misbruik pleegde, aangemerkt worden.

Het Aartsbisdom Utrecht verzoekt de Klachtencommissie zich dan ook niet bevoegd te verklaren een advies omtrent het klaagschrift uit te brengen.

Bij brief van 6 januari 2016 heeft [naam] nadere informatie verstrekt omtrent de werkzaamheden van [voornaam] voor de [kerk] in de jaren '70, zonder daaraan een verdere conclusie te verbinden.

4. De bevoegdheid van de Klachtencommissie

4.1 De Klachtencommissie dient allereerst de vraag te beantwoorden of zij bevoegd is over deze klacht te oordelen. Uit de eerdere en nagekomen informatie van het Bisdom kan worden afgeleid, dat aangeklaagde omstreeks 1975/1976 verbonden was aan de parochie [naam] te [plaats] als acoliet en dat hij heel nauw contact had met de toenmalige koster (tevens parttime conciërge van de [school]), als één van diens vrijwillige helpers. Als die hoedanigheden van aangeklaagde hetzij afzonderlijk hetzij gezamenlijk worden aangemerkt als een (onbetaalde) functie/functionies van de parochie, dan dient vervolgens de vraag aan de orde gesteld te worden in hoeverre die functie/functionies een rol heeft/hebben gespeeld in de relatie met klager.

Immers, op grond van artikel 1.1 sub a jo. artikel 1.2 van de Procedure is voor de bevoegdheid van de Klachtencommissie vereist dat het seksueel misbruik is gepleegd door een functionaris van een kerkelijke instelling (artikel 1.1 a) en dan alleen voor zover het seksueel misbruik is gepleegd *tijdens de vervulling van de kerkelijke functie* (artikel 1.2). De Klachtencommissie dient dus (aangenomen dat aangeklaagde een kerkelijke functie bekleedde) te beoordelen of het seksueel misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van zijn functie als hulp van de koster/conciërge en/of acoliet.

Daarbij dient als criterium te worden gehanteerd volgens vaste jurisprudentie van de Klachtencommissie dat er een (relevant) verband bestaat tussen de kerkelijke functie en het seksueel misbruik.

4.2 Blijkens het aanvankelijke relaas van klager - zowel in zijn aangifte bij de politie in 1996 als in zijn klaagschrift - kwam klager toevalligerwijs met aangeklaagde in het zwembad in contact en had hij aangeklaagde eerder niet als acoliet regelmatig allerlei werkzaamheden (waaronder uitreiking van de communie) zien doen. Klager heeft pas jaren later, in 1980 (toen klager 19 jaar oud was), aangeklaagde een keer in de kerk gezien en tevens dat deze destijds ook de communie uitreikte. Klager had toen het vermoeden dat aangeklaagde mogelijk ook koster was.

Blijkens het aanvankelijke relaas van klager - aangifte bij politie en klaagschrift - had aangeklaagde zich bij het zwembad in 1975/1976 in ieder geval niet voorgesteld als de koster van de kerk.

Ter zitting heeft klager hierover een andere verklaring afgelegd. Zo had aangeklaagde zich destijds wél voorgesteld als: “Ik ben de koster van de kerk, wil je de school zien?”. Voorts heeft klager ter zitting verklaard dat hij aangeklaagde al veel éérder dan in 1980, en ook regelmatig, in de kerk had gezien, voordat hij met aangeklaagde contact kreeg. Volgens klager ging hij namelijk regelmatig met zijn pleegouders naar de kerk op zondag en deelde aangeklaagde daar dan de hosties uit. Zijn vroegere pleegouders zouden dat volgens klager kunnen bevestigen.

Klager is in de gelegenheid gesteld om zijn vroegere pleegouders op te sporen, daar zij mogelijk iets nader kunnen verklaren, maar heeft voorts laten weten dat hij niet wil dat er verder contact met hen wordt opgenomen. De Klachtencommissie beschikt dan ook niet over bewijs dat de verklaring van klager, zoals afgelegd ter zitting, ondersteunt.

Gelet voorts op de inhoud van de twee eerder afgelegde verklaringen van klager, waarin hij sprak van slechts een ‘vermoeden’ dat aangeklaagde koster was en dat hij aangeklaagde slechts éénmalig in 1980 in de kerk heeft gezien, acht de Klachtencommissie de door klager ter zitting afgelegde verklaring onvoldoende onderbouwd.

4.3 Onder de gegeven omstandigheden is de Klachtencommissie tot het oordeel gekomen dat onvoldoende aannemelijk is geworden, dat de functie van aangeklaagde als hulp van de koster (conciërge) en als acoliet een rol van enige betekenis heeft gespeeld in de relatie tussen klager en aangeklaagde. Ook de door klager na de zitting bij de Klachtencommissie ingediende verklaring leidt niet tot een andere conclusie.

Dit betekent dat in ieder geval op grond van artikel 1.2 de Procedure derhalve niet op de klacht van toepassing is en de Klachtencommissie niet bevoegd is over de klacht advies uit te brengen.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart zich onbevoegd.

Dit advies is vastgesteld op 23 februari 2016 door: mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

zaaknummer 2010T073

**mr. H.J. Schepen,
voorzitter**